

NAPSUGÁR

GYERMEKTRODALMI LAP

Ne csak múljon,
hanem széppel,
jóval teljen 2009!

JANUÁR

5	12	19	26
6	13	20	27
7	14	21	28
8	15	22	29
9	16	23	30
10	17	24	31
11	18	25	

FEBRUÁR

H	2	9	16	23
K	3	10	17	24
Sz	4	11	18	25
Cs	5	12	19	26
P	6	13	20	27
Sz	7	14	21	28
V	1	8	15	22

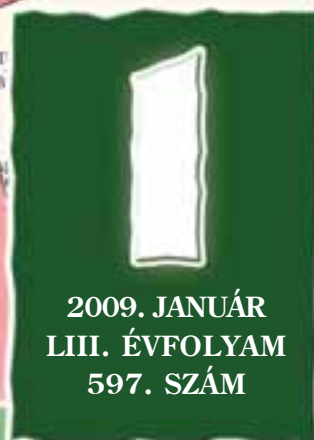
MÁJUS

H	4	11	18	25
K	5	12	19	26
Sz	6	13	20	27
Cs	7	14	21	28

JUN

Szombat	Vasárnap
1 Boglárka Szerény	2 Lel
8 László Gusztáv Sádár	9 E
15 Mária	16
	23
	30

2009. JANUÁR
LIII. ÉVFOLYAM
597. SZÁM

Magyar tudósok, feltalálók I.

„Csak az az igazi tudomány, amely világra szól. Ha igazi tudósok és – amint kell – jó magyarok akarunk lenni, a tudomány zászlóját olyan magasra kell emelnünk, hogy határainkon túl is meglássák, és megadhassák neki az illő tiszteletet.”
Eötvös Loránd

A XX. század legnagyobb találmányai (számítógép, atomenergia, űrrepülés) magyarok nevéhez fűződnek. De nem csak a közelmúltban társodtunk meg: kétszáz éve is szép számmal születtek magyar tudósok, akik világraszólót alkottak.

■ **Hell Miksa** jezsuita szerzetes Selmezbányán született. Bécsi udvari csillagászként a világon **elsőként adott ki csillagászati évkönyvet**. Egerben, Budán, Gyulafehérváron csillagvizsgálót létesített. Neki sikerült elsőként meghatározni 1769-ben **a Nap és a Föld távolságát**. Az eredményt kortársai gyanakodva fogadták, de a későbbi pontos műszerek igazolták a számítás helyességét.

■ **Kempelen Farkas** világraszóló találmánya a **sakkozógép** (1769-ben!), mellyel Napóleon is játszott. Írógépet szerkesztett vakok számára, beszédutánzó gépet a beszédhibák javítására, szivattyúrendszert a budai, a pozsonyi várba. Ő tervezte a schönbrunni kastély szökőkútrendszerét.

■ **Born Ignác** új kohászati eljárást dolgozott ki az arany és az ezüst kőzetekből való kinyerésére. Találmányát 1785-ben Selmezbányán külföldi szakértők előtt is bemutatta. Ez volt **a világ első nemzetközi tudományos tanácskozása**.

■ A magyar tudomány máig legfényesebb csillaga, **Bolyai János** csodagyermek volt. Négyéves korában ismerte az ég csillagképeit. Nem volt még huszonegy éves, amikor felfedezte **az abszolút geometria elméletét**: „*A semmiből egy új, más világot teremtettem.*” Ám munkája, mely 1824-ben már készen állott, csak 1831-ben jelent meg apja Tentamen című könyvének függelékeként.

Ezért ismerjük ma is *Appendix* (függelék) címen **a világ egyik legnagyobb matematikai felfedezését**. Ekkorra már Lobacsevszkij, orosz matematikus közölt egy hasonló tartalmú tanulmányt, ezért az elméletet Lobacsevszkij-féle geometriaként emlegetik. Történelmi tény azonban, hogy Bolyai évekkel megelőzte az orosz tudóst, sőt zseniális felfedezése magában hordozza Einstein sokkal későbbi relativitás elméletének csíráját is.

■ Atyja, **Bolyai Farkas** a marosvásárhelyi református kollégium tanára sok tudományhoz értett, **polihisztor** volt. A fekete-fehér kép rögzítésének titkára a dagerrotípia közzétételénél hamarabb rátalált, de őt is megelőzték, akárcsak fiát.

■ **Semmelweis Ignác** az anyák megmentője, az áldozatos orvosi hivatás mintaképe. **Pasteur** **tíz évvel megelőzve**, anélkül, hogy tudott volna a baktériumok létezéséről, már 1850 körül rájött, hogy a gyermekágyi lázat fertőzés okozza, és klórmésszel fertőtlenítette kórházát.

■ 1836-ban, egy szegényes bécsi diákszobában megszületett **a század egyik legjelentősebb találmánya: a gyufa**, amelyik nem robbant, nem volt veszélyes, mint korábban kipróbált elődei. A biztonságos foszforos gyufa titkára **Irinyi János** jött rá.

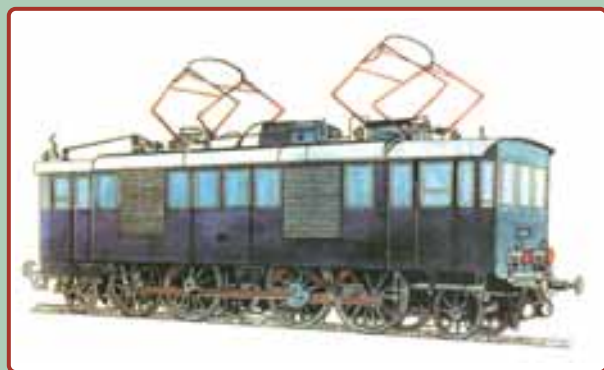

■ Mi ez a masina? **A világ első dinamója.** **Jedlik Ányos** találta fel 1861-ben, aki bencés szerzetes léte a világon elsőként készített forgó villanymotort: „villámdelejes forgonyt” és villamos áramfejlesztőt.

■ **Eötvös Loránd** tudós fizikus kutatási területe a tömegvonzás (gravitáció) volt. Világhírű találmánya (1891) az **Eötvös-inga**, mely **jelzi a talajban rejlő kőolajat**.

■ **Schwarz Dávid** dolgozta ki a XIX. század végén **az első fémvázás, kormányozható léghajót**. Találmányát özvegye eladta a német Zeppelin grófnak. Ezért ismerjük ma Zeppelin néven a furcsa léghajó-bálnákat.

■ Ha vonat robog el melletted, gondold arra, hogy **a világ első villamosított vasútvonalát** is magyar mérnök építette. **Kándó Kálmán** alig 33 éves volt, amikor 1902-ben Olaszországban felavatták az általa tervezett vasútvonalat. Hogy a magyar ipar akkoriban világszínvonalon állt, az is bizonyítja, hogy a mozdonyokat, kocsikat ehhez a villany-vasúthoz a budapesti Ganz gyárban készítették.

■ A világot húsz évvel megelőzve Budapesten már 1890-ben volt **rádió!** A dróton közvetített „Telefon Hírmondó” **Puskás Tivadar találmánya** volt, akárcsak **a telefonközpont**.

■ Ne bambulj egész nap a tévére, inkább olvasd a Napsugárt. Megtudod belőle, hogy **a televízió őseit** is magyar ember készítette el. **Mihály Dénes** „telehor” nevű készüléke 1919-ben több kilométer távolságra közvetített állóképet, 1929-ben pedig már mozgófilmet.

■ „Én nem a pixet találtam fel 1930-ban, hanem a **golyóstollat**” – mondaná **Bíró László József**, ha szelleme közénk jönne. E század elején újságíróként sokat bosszankodott a töltőtollak nehézségén. A nyomdában látta, hogy a hengerek milyen egyenletesen viszik rá a festéket a papírra. Innen született az ötlet, hogy egy tintával telt cső végét golyóval zárja el, mely forgása közben folyamatosan adagolja a festéket. Magyar neve tehát az írószer lényegét árulja el, míg a pix nem mond semmit. A franciák biro-nak hívják a golyóstollat. Bíró László 22 találmánya közül illik megjegyeznünk a golyós izzadásgátlót, a függönytartót, az automata sebességváltót.

Naptár, naptár, napkaptár

BELLA ISTVÁN

ÁNI MÁNI NAPTÁRA

Az Áni Máni naptár nem afféle napkaptár, ahol méh-zöngicsélnék a napok és az évek.

Nem is kalendárium, se évszak-almárium, hol egymás hegyén-hátán porlad hó, szél, szivárvány.

De: ingyom-bingyom dárídó, és: dina-dana rádió, minden hóban három nap van, s három hónap minden napban.

Napja, holdja este kél, éjfélkor kondul a dél, és bár sose esteledik, minden estje reggeledik.

Miközben 2008-as naptárunkat 2009-esre cseréljük, hadd meséljek nektek a naptárakról, az órákról, az idő méréséről.

■ **Minden élő érzi az idő múlását:** a virágban mintha pici óra ketyegne, reggel, este percnyi pontossággal nyitja-csukja szirmait, a madár – mintha naptárat figyelne – menetrendszerűen indul útnak ősszel, és tér haza tavasszal.

■ **Az ember** nem csak érzi, hanem már sok ezer éve **méri, számlálja az időt**. Hogyan? A napot, a holdat, a csillagokat figyelve. Földünkön a fényt hozó nap és a termékenyítő varázsló hold méri az időt, szabja meg az élet ritmusát. Napkeltétől napkeltéig egy nappal és egy éjszaka telik el, ez a **nap**. Holdtöltétől holdtöltéig 28-31 nap múlik, ez a **hónap**. Téltől télig négy évszak váltja egymást, 12-szer van telehold, kb. 365-ször kel fel a nap: ez az **év**. Kisebb-nagyobb eltéréssel a világ minden sarkán ugyanígy osztották fel az emberek az időt, hiszen a csillagok mindenkinek ugyanazt tanították.

■ Az **inkák** nem ismerték az írást, viszont csomózott, színes gyapjúfonalukat, a **kiput** naptárként is használták.

■ A mexikói dzsungelben hajdan virágzó kultúrát teremtő **majákat** úgy emlegetik, a **matematikus nép**. Magas fokon művelték a csillagászatot, és valóságos „megszállottjai” voltak az időnek. Társasjátékuk, a patolli, a templomok, paloták feliratai, naptáraik, mind-mind az idő elvont fogalmát igyekeztek megragadni.

■ Az **aztékok** a majáktól tanulták, hogy az év kerek: ilyen **színes kőkorong** naptárral mérték az időt.

■ Mezopotámiában a magyarokkal rokon **sumérok**, akik az írást feltalálták, és az első iskolákat alapították, kitűnő csillagászok voltak. 5000 évvel ezelőtt már tökéletesen ismerték az égboltot, előre meghatározták, mikor lesz napfogyatkozás. Ők készítették a **világ első pontos naptárát**: az évet tizenkét hónapra, a hónapokat négy-négy hétre, harminc napra osztották fel.

Készítsetek **naptár-kiput**. Milyen színű fonalat használnátok a tél, tavasz, nyár, ősz jelölésére?

Milyen nevei vannak a fogyó, növekvő holdnak?

■ Az **egyiptomiak** már 5000 éve megfigyelték, hogy amikor a fényes **Szírusz csillag** az égen megjelenik, a Nílus kiárad, és megöntözi a földeket. Megszámolták, hogy éppen 365 nap telt el, amíg a Szírusz ismét felbukkant. Ma már tudjuk, hogy ennyi idő kell a Földnek, hogy megkerülje a Napot, és útja során éppen 365-ször fordul meg a saját tengelye körül is.

■ Az egyiptomiak mesés elképzelése szerint **Ré napisten bárkája** naponta végigúszik az égbolt tengerén keletről nyugat felé. Úgy tűnik, mintha a Nap haladna az égbolton, pedig valójában a Föld mozog, fordul el. Olyan ez, mint amikor az autó, a vonat ablakából kinézve a fák szaladnak tova.

Melyik csillag áll mozdulatlanul fölöttünk?

■ Már az ókorban megfigyelték, hogy havonta más csillagkép uralja az égboltot, ezekről kapták nevüket a hónapok: **Skorpió, Nyilas** hava. A ma használt nemzetközi hónapnevek (**november, december**) latin eredetűek. A keresztény naptár hónapjait szentekről, ünnepekről nevezték el: **Szent András, Karácsony** hava. Az ősmagyar hónapnevek a természet változásait tükrözik: **Enyészet, Álom** hava. Használtuk az egyszerű, évszakra utaló hónapneveket is: **őszutó, télelő** hava.

■ Magának a naptárnak is sokféle neve van. A **kalendárium** és a **csízió** latin eredetű neve az **évkönyv**nek, mely a naptár mellett olvasmányokat, jóslatokat, hasznos tudnivalókat is tartalmazott, és hajdan a Biblián kívül az egyetlen könyve volt a szegény családoknak.

■ Ma sokféle naptárral próbáljuk túlterhelt életünket megtervezni, időnket beosztani. Van fali-, asztali-, zsebnaptárunk, határidőnaplónk. És persze **Napsugár-naptárunk**. Háromféle is!

Mikor készült ez a kalendárium?

LÁSZLÓ NOÉMI

NAPOK NAPJA

Hétfő ablakot nyit, ágyat vet, fogat mos.
Kedd rövid listát ír arról, ami fontos.
Szerda telefonál, megbeszél, kirámol.
Csütörtök takarít, süt-főz, bevásárol.
Péntek eszik-iszik, fúr-farag, irányít.
Szombat forgolódik, táncol, kacag, ásít.
Vasárnap megfürdik, paplant húz magára – reggel csörög Hétfő ébresztőórája.

■ A **napok nevei** közül négy magyar eredetű: hétfő (a hét élén áll), kedd (kettő, második), szerda (rendtartó nap), vasárnap (vásár napja). A péntek görög (jelentése ötödik), a szombat zsidó eredetű.

■ De **hogyan számoljuk az éveket?** A régiek valamilyen jelentős csillagászati, természeti vagy történelmi eseményhez viszonyították. A nemzedékről nemzedékre szóban örökített regék üstökösök megjelenésére, napfogyatkozásokra, áradásokra hivatkoztak: „**tíz nyárral a nagy sötétség után**”. A rómaiak a város alapításától, a mohamedánok Mohamed megvilágosodásától, a keresztények **Krisztus születésétől** számították az éveket. Hogy ne legyen kavarodás, ma világszerte a keresztény időszámítás szerint jegyezzük az éveket: Krisztus előtt (**Kr. e.**), Krisztus után (**Kr. u.**).

■ Hát **az órák, percek, másodpercek?** Azokat méri **az óra**. Mióta? Több ezer éve.

■ A világ első óráinak árnyék volt a mutatója. Megfigyeltétek, mint járja körbe a fát az árnyéka reggeltől estig? Minden napsütötté tárgy **napóra**. Már az ókori egyiptomiak felfedezték, és még a középkorban is közkedvelt volt. Készült hordozható, torony falára festett és harminc méteres kőoszlop napóra is. Nem romlik el, felhúzni nem kell, csak egy hibája van.

■ **Szántai János Márvány-elefántja** azon morfondíroz, hogy a haszontalanul suhanó idő **múlik**, a hasznos viszont **telik** – azaz nem kiüríti, hanem megtölti lényünket a megértés kincseivel. A kiürülő, megtelő

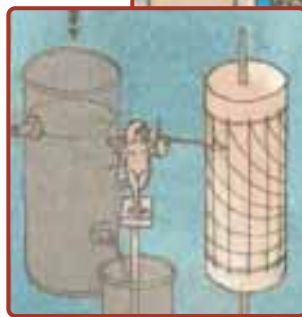

edény látványa szülte a **vízóra** ötletét. Az ókori görögök cserépedény szűk nyílásából csorgatták alá a vizet egy másik edénybe, melynek falán beosztás mutatta a telő-múló órákat.

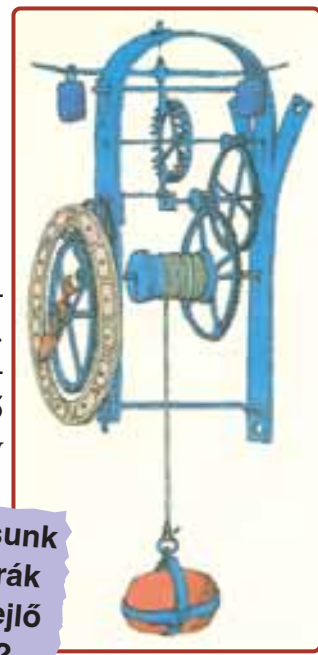
■ A **vízóra fejlettebb változatában** a víz fogaskerekeket forgat, ezek pedig henger alakú számlapot és az időt nyíllal mutató angyalokat mozgatnak.

■ A szegények csak világításra, a tehetősek nappal, **óráként** is égettek **gyertyát**, melynek oldalán beosztás mutatta a fogyó-múló órákat.

■ Peregnék a percek. Láttatok már **homokórát**? A homokszemcsék egyik üvegtölcsérből a másikba aláperegve mérik a percek. A XV. századtól igen elterjedtté vált Európa-szerte: használták a csillagászok, a tengerészek, sőt a szószéken is ott állt, hogy a pap lássa, meddig tarthat a prédikációja.

■ Angliában, Salisbury katedrálisának tornyában 1386-ban készült a világ első **mechanikus toronyórája**. Ugyanolyan elven működött, mint a dédikétek szobájában ma is ketyegő, régi **falióra**: egy szabályosan lengő inga által szabályozott és fékezett **súly** lassan forgat egy **orsót**, ez pedig több **fogaskerék** segítségével a számlap előtt mozgatja a mutatót. Kezdetben csak egyet az órák, később kettőt a percek, aztán egy harmadikat a másodpercek számára.

Melyik szólásunk utal a régi órák belsejében rejlő ólomsúlyra?

■ A XVI. században egy nürnbergi órás mester a súlyt **felhúzható rugóval** helyettesítette. Ezzel az óra hordozhatóvá vált. Egyre pontosabb, kisebb, „okosabb” órák készültek: **fali-, asztali-, ébresztő, zseb-, kar-, stopper-órák**. A **svájci órákat** ma is a pontosság jelképeként emlegetjük.

■ A **híres órás mesterek** a szerkezet tökéletességén túl arra is figyeltek, hogy az óra doboza, hátlapja, födele **művészien megmunkált** legyen. Az arannyal, ezüsstel, gyémántkövekkel, gravírozással (a felületbe vésett rajzokkal) díszített órák hátlapjába a mester büszkén belevészte a nevét, és minden javítás dátumát.

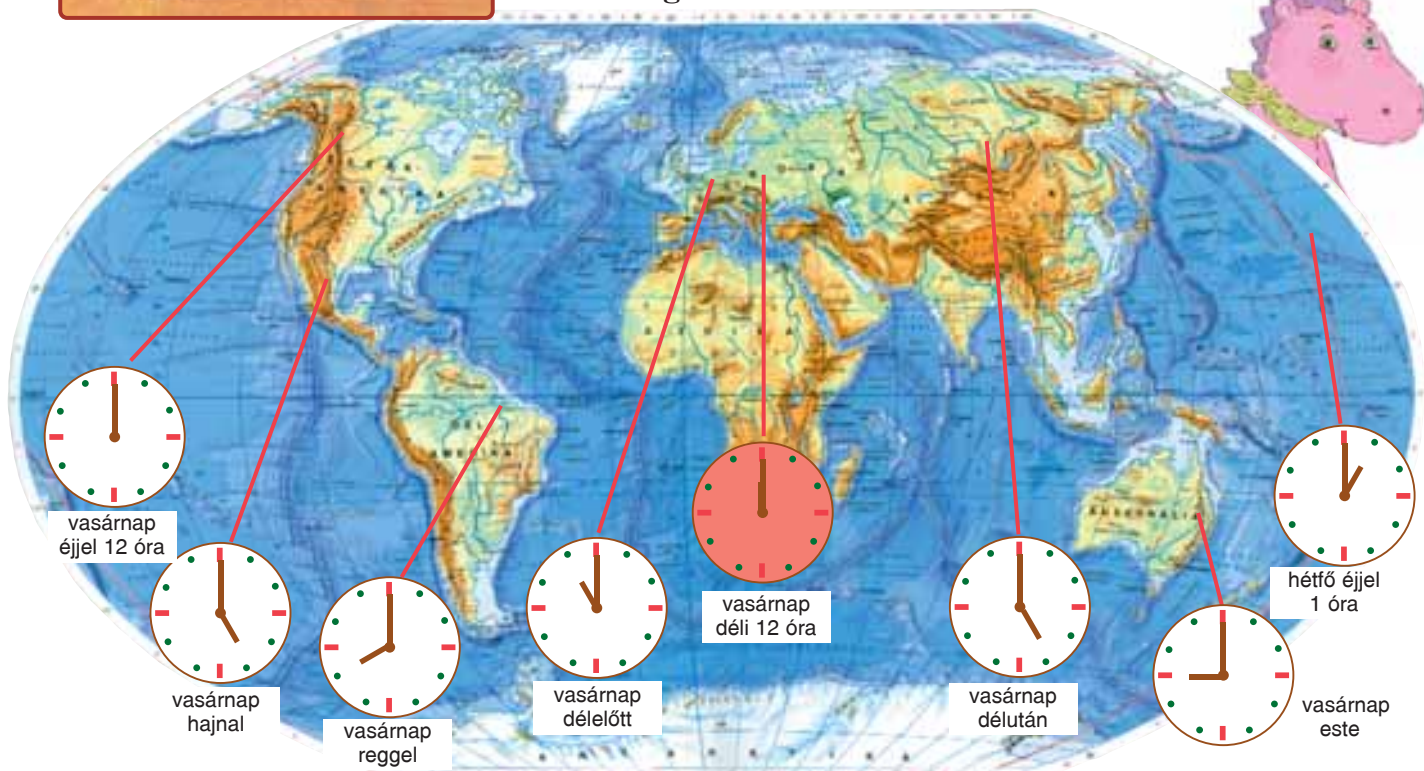

RÉKASSY CSABA rajzai

■ Mekkora utat tettünk meg ezektől a méregdrága, több nemzetet kiszolgáló óráktól a ma évente lecserélt **digitális órákig**! Nevük azt jelenti, hogy nem körbejáró mutató, hanem két kétjegyű számjegy mutatja számlapjukon az időt.

■ A föld különböző pontjain más-más időt mutatnak az órák. Lássuk, hányat üt az óra távoli országokban, amikor nálunk delet harangoznak.

Ha untatók ezeket az oldalakat, akkor számotokra csak vánszorogtak a percek. Ha pedig érdekesnek tűnt a mesém, repült, rohant az idő. Egy biztos: hogy meg nem állt.

*Török Sándor
meseregényének hőse,
Andris frissen érkezett
kisbaba, akinek két
törpe, Kököjszi és
Bobojsza mutatja be a
világot.*

TÖRÖK SÁNDOR AZ IDŐKIRÁLY BIRODALMÁBAN

-Mit csinálsz, fiúka? – kérdezte Bobojsza. – Miért nem alszol?

– Hallgatom a tiktakolást – mondta Andris.

A két törpe egymásra nézett, s Kököjszi így folytatta:

– Szereted az órákat?

– Szeretem bizony.

– Tudod mit? Ha akarod, eljöhetsz velünk Időországba. Ott gyülekeznek nemsokára mind az órák, megnézzük őket, jó?

A két törpe bukfencet vetett Andris szíve fölött. Ezt már ők így szokták, ilyen nagy és

kalandos út előtt. Ebben a bukfencben volt a bűvös erő, amitől Andris olyan pici lett, mint ők. De messzire, nagyon messzire látott... és tudott röpködni, úgy suhant át a falakon, kulcslyukakon, csukott ablakon, éppen mint Kököjszi és Bobojsza.

Bukfenc, bukfencre... s már röpködtek is, mint a gondolat, mert az a legsebesebb.

Elértek a nagy időtenger partjára. Sűrű, fekete volt a tenger, s nagy, tarajos, hófehér hullámokat vetett... ki-kifutottak a hullámok, végigmosták a sziklás partokat... zúgott, morajlott a víz, de mintha azt zúgta volna minden cseppje: tiktak, tiktak, tiktak...

– Nézd, már látszik a sziget! – mutatott előre Kököjszi. Mert Időország a tenger kellős közepén van, egy szigeten, s amint közeledtek, úgy erősödött egyre jobban a tiktakolás.

A szigeten csak úgy nyüzsgött a teméntelen óra, kicsi, nagy, zsebbeli meg karóra, mindenféle fajta. Ámult-bámult Andris...

Belestek egy ablakon, s látta az Időkirályt, amint ezerszínű szakállába nyúlkalva, ecsetjével festette a napokat; feketével a hétköznapiakat, pirossal az ünnepeket... lapozta sorra-sorra a naptárt, s mindegyikre odapötyöntett

■ Még ma is van néhány sarka a földnek, ahol mintha lassabban ketyegne az óra. „Mañana”, azaz „ráérünk majd holnap” – mondják Dél-Amerikában. „Ráérünk a következő életünkben” – vélik Távol-Keleten, és naphosszat elüldögélnek.

Kérdezz meg különböző korú ismerősöket: mi a pihenés számukra. Írd meg nekünk is az eredményt.

■ Te hányszor nézel egy nap az órádra? A modern kor embere számára az óra a legfontosabb tárgyak egyike. „Az idő pénz” – hadarják, és rohannak tovább. Az időhiány, a kapkodás mára járványként fertőzte meg az egész világot, különösen a nagyvárosokat.

még valami színt, aranyat, zöldet, kéket, szürkét, halványrózsaszínt, mindenféléket. S jöttek az Esztendők... ballagtak át a szakállán, és eltűntek aztán a naptárak lapjai között. Őlükben vittek a Hónapokat. Ültek a Hónapok az Esztendők ölében sirva és nevetve, vidáman és szomorúan, dühösen és mosolyogva, mindenféleképpen, és hátukon cipelték a Heteket... Ültek a Hetek a Hónapok hátán, s amint megérintette őket a király ezerszínű szakála, úgy lettek ők is ezer és ezer színűek, s jól megkapaszkodtak, nehogy leessenek, így mentek, vonultak a Hetek, és zsebük duzzadt a sok-sok kicsi Naptól... Ültek a Napok a Hetek zsebében, és kezükkel kapkodtak a király ezerszínű szakállába – némelyiknél maradt egy-egy szál, kinél fekete, kinél piros, a másiknál zöld vagy halványrózsaszínű –, így mentek, vonultak a Napok a Hetek zsebében, és kezük ujjain ültek az Órák... Mentek, mentek át mind a király szakállán az Órák, és képzeljétek csak, vállukon üldögéltek a Percek, és ketyegtek, csevegtek, csiripeltek, tiktak, tiktak, tiktak... Így futkároztak fel s alá az Órák vállán a Percek, és egészen apró kis Másodpercek szállongtak minden Perc körül, fürgé kis Másodpercek. Rezeitgették a szárnyu-

kat, büszkén és vidáman némelyik, vagy szomorúan a másik, volt, amelyik keseregve, volt, amelyik nevetve. Így vonultak át folyton és folyton, végeláthatatlan sorokban a vénséges, szép Időkirály ezerszínű szakállán.

A lélegzete is elállt Andrisnak, úgy nézte, nézte a nagy felvonulást, de ez még mind semmi! Az órák – hánnyal találkoztak útközben! – jöttek ám sorra, toronyórák és a többiek, falra vagy karra való, nagyok és kicsinyek, díszes aranyak és egyszerűbbek, s tisztelettel meghajtván magukat a király előtt, átvették tőle a felmérni való időt.

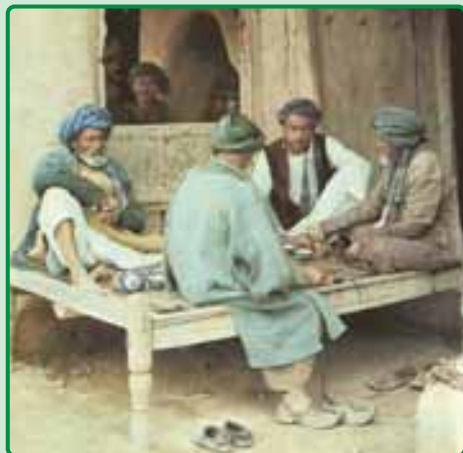

KONDOR LAJOS rajzai

■ A **polinéziai** asszonyok, az **afrikai** pásztorok társasjátékkal, az **arab** férfiak teázgatva „ütik agyon az időt”.

■ A **régiek jól megvoltak óra nélkül**: munkájuk, életük rendjéhez a pontos idő nem, csak a napszak, az évszak volt fontos. Azt pedig a nap állásából és még ezer jelből kiolvasták. A napok közül csak az ünnepnapokat tartották számon. Ezekre a naptár, a kalendárium emlékeztette őket. A feketével írt **hétköznapok** hosszú sorából kivirítanak a pirossal írt **ünnepnapok**. Lelkünk, testünk épségéért fontos, hogy valóban megtartsuk ezeket az ünnepeket: megálljunk a rohanásban, éljük át az ünnep lényegét, rendezzük lelkünket, pihenjünk, kikapcsolódjunk.

Rajzold, írd le, milyen nálatok az ünnep, a vasárnap.

МАРСУЧАР

Anyu, még hány száz órát kell aludnom a sarki reggelig?

Tudjátok-e, hogy a növényeknek és állatoknak is van órájuk, sőt kalendáriumuk is? Nem olyan, mint nektek, hanem időérzékük.

A virágok nem a mi kedvünkre nyílnak, hanem azokat a rovarokat látják vendégül, amelyek virágporukat elszállítják, és megporzásukat elvégzik. A növény a „postásslátogatért” nek-tárral fizet, de nem ám boldogboldogtalannak, csak a „meghívottaknak”. A legtöbb virág nem éjjel-nappal nyitva tartó útszélikocsma, hanem elit vendéglő. Minden virágnak megvan a pontos „nyitvatartási ideje”.

Az a rovar, amelyik túlságosan siet vagy éppen elkésik, „zárt ajtókra” talál, nem jut nektárhoz.

Linné, svéd tudós a kertjében 45 növényből élő virágórát állított össze, melyről elég pontosan meg tudta mondani, hány óra van.

Hajnali 3 órakor virágzik ki a réti bakszakáll, 4 órakor nyit a kékvirágú katángkóró, de 11-kor nála már „záróra” van. 5-kor nyílik a háromszínű szulák, 6-kor a gyermekláncfű, de 9 órára már összeborulnak virágai. Estefelé „nyit” az estike, a dohányvirág, a mécsvirág, a maszlag. Ezek mind fehérek, hogy a megporzásukat végző, nagy, kövér lepkék, a szenderek a sötétben is rájuk találjanak.

A virágórának van azonban egy hiányossága: csak akkor mutatja a pontos időt, amikor szép, derült az ég, az átlagoshoz közel álló légnyomás és a levegő páratartalma.

Hát az állatok? A madarak sem egyszerre szólalnak meg reggel. Mindegyiknek megvan a „fellépési ideje”. A „nyitány” a fülemüle, ő csendes éjszakákon is énekelget. 4-kor zendít rá a korán kelő vörösbegy, majd sorban kö-

BITAY ÉVA

ELEVEN ÓRÁK ÉS KALENDÁRIUMOK

zeng az egész kórus.

Na és a kalendárium? Azzal is rendelkeznek az állatok. A vándormadarak pontos menetrend szerint indulnak és érkeznek. A gólyák már augusztus végén búcsút vesznek tőlünk, a fecskék szeptember 9-én, Kisboldogasszony napján indulnak.

Sőt, a növények még jóslni is tudnak! Régen az emberek sokkal bensőségesebb kapcsola-

latban álltak a természettel, mint ma, s a növények viselkedéséből meg tudták jóslni előre az időjárást. Mindez benne volt a régi népi kalendáriumokban. Például az ökörfarkkóróról azt tartja a néphit, hogy ha nyár végén

másodszor is kivirágzik, nagy és kemény tél várható. Zord telet jelez az is, ha a komló hajtásain szokatlanul sok a tobozszerű termés.

A marosvásárhelyi virágórán nem a virágok nyílása, hanem mutató jelöli a pontos időt

KISKÓPÉ

Gyűjtsetek állatok, növények viselkedésén alapuló időjóslásokat.

Novemberi megfigyelések: Petőfi Sándor Székelykeresztúron, a Gyárfás-kúria udvarában álló körtefa alatt pihent utolsó estéjén.

Nyertesek: Horváth Márk, Nagyvárad; Nagy Miklós, Kovászna; a csíkszeredai Petőfi Sándor Iskola II. C osztálya; a kibédi II. osztály.

Havonta
3 DÍJAT
sorsolunk ki!

11. APRIL 2002

JANUÁR

1 Cs Újév, Fruzsina
2 P Abel, Ákos
3 Sz Benjámin
4 V Angéla, Hunor
5 H Árpád, Simon
6 K Gáspár, Menyhért, Boldizsár
7 Sz Attila, Etele
8 Cs Gyöngyvér, Szörényi
9 P Marcell
10 Sz Melánia
11 V Agota, Alpár
12 H Ernő
13 K Veronika
14 Sz Bódog
15 Cs Lóránt, Loránd
16 P Bendegúz, Gusztáv
17 Sz Antal, Antónia
18 V Piroska
19 H Sára
20 K Fábán, Sebestyén
21 Sz Ágnes
22 Cs Artúr, Vince
23 P Zelma, Rajmond
24 Sz Erik
25 V Pál
26 H Ába, Paula, Vanda
27 K Angelika
28 Sz Károly, Karola
29 Cs Adél, Emőke, Eta
30 P Gellért, Gerda
31 Sz Marcella

MÁRCIUS

1 V Albin, Levente
2 H Dalma, Magor
3 K Kornélia
4 Sz Kázmér
5 Cs Adorján, Olivér
6 P Leonóra, Frigyes
7 Sz Tamás
8 V Zoltán, Apolka
9 H Franciska, Fanni
10 K Ildikó
11 Sz Aladár, Szilárd
12 Cs Gergely
13 P Krisztián, Ajtóny, Szende
14 Sz Matild, Pólika
15 V Nemzeti ü., Kristóf
16 H Henrietta
17 K Gertrúd, Patrík, Gyarmat
18 Sz Sándor, Ede, Kászón
19 Cs József, Bánk
20 P Klaudia, Koppány
21 Sz Benedek, Bence
22 V Beáta, Izolda, Horka
23 H Botond, Emőke
24 K Gábor
25 Sz Irén, Írisz, Zsolt
26 Cs Evelin, Emánuel
27 P Hajnalka, Alpár
28 Sz Gedeon, Johanna, Keve
29 V Jónás, Márk, Laborc
30 H Zalán
31 K Árpád, Benő

FEBRUÁR

1 V Csanád, Ignác
2 H Apor, Karolina
3 K Balázs, Nimród
4 Sz Janka, Csenge
5 Cs Taksony
6 P Dorottya, Dóra
7 Sz Tódor, Rómeó
8 V Aranka
9 H Abigél, Alex
10 K Elvira
11 Sz Dezső, Zete
12 Cs Livia, Lidia
13 P Ella, Linda, Kadocsa
14 Sz Bálint
15 V Kolos, Georgina
16 H Julianna, Lilla, Marót
17 K Dónát
18 Sz Bernadett, Nemere
19 Cs Zsuzsanna
20 P Aladár, Álmos
21 Sz Eleonóra
22 V Gerzson
23 H Alfréd, Gyopár
24 K Mátyás, Solt
25 Sz Géza
26 Cs Dénes, Edina
27 P Ákos, Bátor
28 Sz Elemér

MÁJUS

1 P Jakab, Etele, Tétény
2 Sz Zsigmond
3 V Anyák napja, Irma, Tímea
4 H Mónika, Flórián
5 K Irén
6 Sz Frida, Tamara, Szilas
7 Cs Dalma, Gizella, Tünde
8 P Somogy
9 Sz Gergely, Gergő
10 V Antónia, Pálma
11 H Ferenc, Imola
12 K Pongrácz
13 Sz Szervác, Mátka
14 Cs Bonifác, Bars
15 P Zsófia, Szonja
16 Sz Botond, Mózes
17 V Andor, Ede
18 H Erika, Erik, Alexandra
19 K Ivó, Milán, Sára
20 Sz Bernát, Hanna
21 Cs Szilárd
22 P Júlia, Rita
23 Sz Dezső, Szabolcs
24 V Eszter, Eliza
25 H Orbán
26 K Fülöp, Evelin
27 Sz Nándor
28 Cs Emil, Csanád
29 P Magdolna
30 Sz Janka, Johanna
31 V Pünkösöd, Angéla, Angyalika

APRILIS

1 Sz Hugó
2 Cs Áron, Ond
3 P Buda, Richárd
4 Sz Ambrus, Csaba
5 V Virágvasárnap, Vince
6 H Vilmos, Biborka
7 K Ármin, Orsolya
8 Sz Dénes
9 Cs Dömötör
10 P Zsolt
11 Sz Leó, Szaniszló
12 V Húsvét, Gyula, Alpár
13 H Húsvét, Ida
14 K Tibor, Tiborc, Tas
15 Sz Emese
16 Cs Csongor, Győző
17 P Rudolf, Rezső
18 Sz Andrea, Ilma
19 V Emma, Kocsárd
20 H Apor, Tivadar
21 K Konrád, Zsombor
22 Sz Csilla, Noémi
23 Cs Béla
24 P György, Györgyi
25 Sz Ajnácska, Márk
26 V Boglárka, Ervin
27 H Zita, Gyöngyvér, Mariann
28 K Bulcsú, Valéria
29 Sz Péter, Tihamér
30 Cs Ildikó, Kitti, Buda

JÚNIUS

1 H Pünkösöd, Tünde
2 K Kármén, Anita
3 Sz Klotild
4 Cs Ildikó, Bulcsú
5 P Rózsa, Kund
6 Sz Emőke, Norbert, Szaboks
7 V Róbert
8 H Medárd, Tomaj
9 K Félix
10 Sz Margit, Gréta
11 Cs Barna, Barnabás
12 P Villó, Virág, Sebő
13 Sz Antal, Anetta
14 V Vazul
15 H Jolán, Vid
16 K Arany, Iusztina, Zerind
17 Sz Laura, Alida, Töhötöm
18 Cs Arnold, Levente, Viola
19 P Gyárfás
20 Sz Rafael, Keve, Zajzon
21 V Alajos
22 H Paulina, Döme
23 K Zoltán, Hajna
24 Sz Iván
25 Cs Vilmos, Koppánd
26 P János, Pál
27 Sz László, Ünöke
28 V Irén, Iringó
29 H Péter, Pál
30 K Bese, Tihamér

LEVELEZŐ

■ Még királylányt rabolni sincs ideje, anynyira lekötik

Kószabószát a leveleitek. **Mátyus Róbert**, Déva; **Tankó Emőke**, Dánél Dorottya, Neacșu Viktor, Csíkszereda; **Nuber Krisztina**, **Kristály Edvárd**, Balánbánya; **Böjte Sándor-Manassé**, Jedd; **Borzási Tímea**, **Mikola Beáta**, Zilah; **Székely Róbert**, Magyardécse; **Borbély Arnold Botond**, Mezőbergenye; **Csáki Evelin Dóra**, Görcsöny; **Bencze Norbert**, Magyarhermány; **Bács Szidónia**, Étfalva-Zoltán; **Farkas Natália**, Gyergyócsomafalva; **Marozsán Antónia**, Halmi; **Szegi Márk Evelin**, Tóti; **Balla Fruzsina**, Székelyhíd; **Halász Petra Dorottya**, Avasújváros; **Kiss Andrea**, Szilágycseh; **Nagy Kriszta**, Szalárd; **Sárga Angéla**,

Felsőbánya; **Boldizsár Tamás**, Kézdiszentlélek; **Kónya Előd**, Nagyenyed; **Pista Dóra**, Marosvásárhely; **Dombai Linda**, **Nagy Andrea**, Kézdivásárhely; **Lázár Henrietta** és **Richárd**, Mezőbaj; **Bede Zoltán**, Kovászna; **Kutasi Borbála**, Maroskeresztúr; a **sepsiszentgyörgyi** Váradi József Iskola III. E; a **marosvásárhelyi** M. Viteazul Gimnázium III. F, a Művészeti Líceum IV. B; a **zilahi** I. Maniu Iskola IV. B; a **nagybányai** N. Iorga Iskola II. C; a **kolozsvári** Apáczai Csere János Líceum III., az O. Goga Iskola IV. C; a **szatmárnémeti** Bălcescu-Petőfi Iskola III. C, a Művészeti Líceum II. B, a Hám János Iskola-központ III.; a **nagyvárad** Al. Roman Iskola IV, a G. Coșbuc Iskola III. B, a **csíkszentdomos** Sárosúti Iskola IV., a Márton Áron Iskola III. A; a **székelyudvarhelyi** Móra Ferenc Iskola IV. A; a **szentegyházi** Tamási

Áron Iskola IV. A; a **csíkszeredai** Petőfi Sándor Iskola II. C és III. B; a **gyergyószentmiklósi** Fogarassy Mihály Iskola III. A és B, IV. A, a Vaskertes Iskola IV. A osztálya; a **balánbányai** III. B; a **csíkmenasági** III.; a **csíkköz** mási III.; a **szalárdi** III. B; az **érkörtvélyesi** IV. C; a **köröstárkányi** III.; a **magyarkirályfalvi** IV. B; a **szilágypaniti** III-IV.; a **kovásznai** III. C; a **tordaharasztosi** I-IV.; a **völcsöki** II. és III.; a **zabolai** III. B; a **marosbogat** IV.; a **jeddi** III.; a **székelyszenterzsébeti** IV.; a **gyergyóalfalvi** II. A osztály, a **magyarvalkói** kisiskolások küldtek rajzot, mesét, verset, kézimumkát, postai vagy villám (e-mail) levelet a Napsugárnak. Köszönjük mindenkinek!

Kovács Henrietta, fenyé-
di olvasónk küldte ro-
vatunknak:

*

Egy nap mentem haza az iskolából, amikor észrevettem, hogy csalánkiütésem van. Beléptem az ajtón, és mondtam anyának, hogy *család*om van.

*

A testvérem kérdezte mamától, hogy kocsival vagy gyalog megyünk ovi-ba. Mama mondta, hogy lábbusszal. Mire a tesóm rákérdezett, hogy *buszláb*al megyünk?

■ A nagy érdeklődésre való tekintettel, és hogy minden beérkezett munkát figyelmen kívül bírálhasson el a szakértő zsűri, a fordulók beküldési határidejét módosítottuk:

I. forduló (témája: Attila): **december 5-éig**

II. forduló (Szent István): **február 20-áig**

III. forduló (Szent László): **május 24-éig**

Az elmaradó három témára a 2009-2010-es tanévben kerül sor, amire szeretettel várjuk

azoknak az ötödikeseknek a jelentkezését is, akik az idei tanévben negyedikesként részt vesznek az első három fordulóban.

■ **Értékelés:** 2009. április 25. – május 29. között

■ **Eredményhirdetés:** 2009. június 10-éig

A Napsugár honlapján nyomon követhetitek a beküldött pályamunkák alkotóinak teljes, folyamatosan frissített névsorát.

Rajzold le, milyen lesz a te házad. Októberi pályázatunk minden résztvevője könyvjutalmat kap: **Bálint Boglárka**, Nagybodófalva; a **négyfalusi** 1-es Iskola II. B; a **gyergyószentmiklósi** Kós Károly Iskola IV. A; a **székelyudvarhelyi** Móra Ferenc Iskola III. A osztálya; a **zímándújfalui** II-III.; a **tordai** III. osztály.

Novemberi „lila” megfejtések: Az *öregember és a pokróc* című meséből idéztünk. Zrínyi Miklós és Szigetvár védői, II. Rákóczi Ferenc és Bocskay István fejedelem szabadságharcának hősei, az 1848-as honvédek, a 13 aradi vértanú, az '56-os forradalom mártírjai. Az egyiptomi szarkofág múmiát rejt. **Könyvjutalmat nyertek:** a **székelyudvarhelyi** Móra Ferenc Iskola IV. C; a **brassói** 8-as Iskola IV. D; a **marosvásárhelyi** Dacia Gimnázium III. E; a **nagyvárad** Juhász Gyula Iskola II. osztálya.

HOGY HÍVJÁK?

...a bátor, mindenre elszánt evőeszközt?

Merőkanál.

*

...a csíkos tehenet?

Tigriska.

*

...a lassú postást?

Levéltetű.

*

...az átlátszó kutyát?

Nejlontacs.

*

...a kövér indiánt.

Gömbvillám.

*

...a félénk tolltartót?

Attóltartó.

*

...a medve mellszobrát?

Mackófelső.

*

...a láb nélküli lovat?

Hasonló.

*

...a hülye pincért?

Éttermi fogyatékos.

*

...a görög étteremtulajdonost?

Abrosz Tisztakosz.

*

...a francia hegymászót?

Löptötyö.

*

...az eszkimó légitársaságot?

Fridzsiz Air.

*

...a japán aggregényt?

Maradoka Magamura

*

...a lengyel kocsmáros?

Mikornyiczki.

*

...az orosz birkózót?

Gyepreper.

*

...a magyar autószerelőt?

Bekő Tóni.

*

...a japán tűzoltót?

Telefonon.

*

1 Mihály Izabella, lpp:

1. Víz fogyasztó
2. Öt meg öt 3. Nem azt 4. Szántóeszköz
5. Űt 6. Izomban rejlik
7. Vaját kenyérre simít
8. Csapadék 9. Becézett Izabella 10. Ezen a helyen

1	I		
2			
3			
4			
5			R
6			
7			N
8			
9			
10			

TALÁLD KI!

2 Szőlősi Tünde, Fenyéd:

1. Éjjel világít 2. Nehéz fém 3. ML! 4. Tata párja 5. Hím szarvasmarha 6. Ételt ad 7. Ravasz állat

1			L	
2				
3				
4				
5	I			
6				
7				

3 Molnár Balázs, Kézdivásárhely:

1. Becézett Jolán
2. Száraz levélszőnyeg 3. Dal 4. Beszél a kutya 5. Nincs sem anyja, sem apja 6. Képköret

1				
2		V		
3			T	
4				
5				
6		Á		

DECEMBERI MEGFEJTÉSEK

1. advent
2. Mikulás

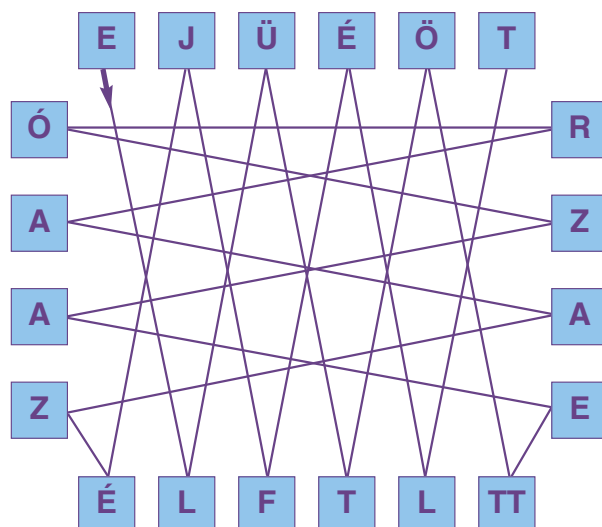
4 Előbb a percmutatónál, majd az óramutatónál levő betűket jegyezd le, végül olvasd sorba valamennyit.

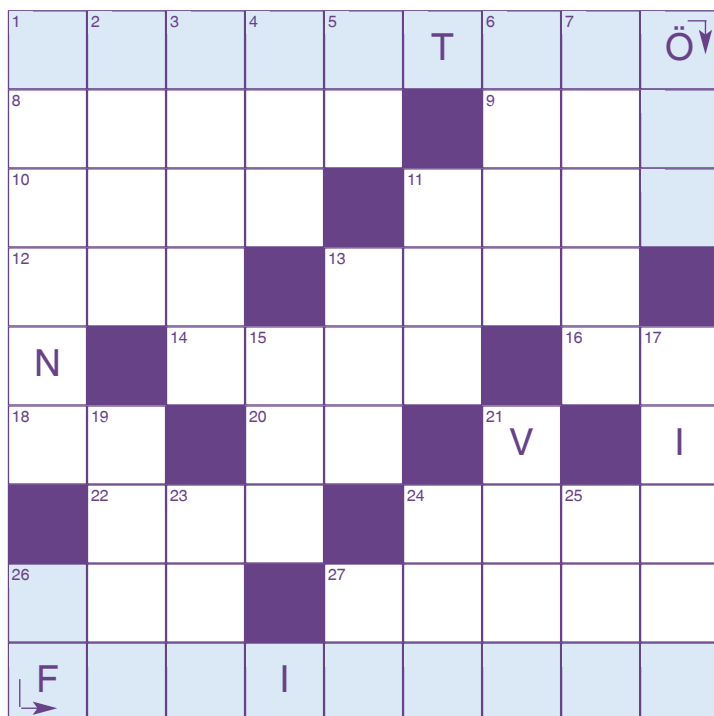
- 3 ÓRA 5 PERC
- 5 PERC MÚLVA 6 ÓRA
- 9 ÓRA 20 PERC
- 10 PERC MÚLVA 2 ÓRA
- 7 ÓRA
- 20 PERC MÚLVA 5 ÓRA

5 - Jean, hívja azonnal a mentőket! - mondja az uraság a lakájnak.

- Minek, uram?

A választ a nyíl irányába indulva, betűről betűre haladva olvasd.

REJTVÉNY-
PÁLYÁZAT

- Melyik madárnak nincs fészke? -
kérdi a tanító néni.

- A kakukknak - válaszol Peti.

- Vajon miért?

- Azért, mert... - Peti válaszának folytatása a rejtvény megjelölt soraiban alakul ki - helyes megfejtés esetén. A megfejtők közül 5 szerencsésnek könyvjutalom jár.

A Rejtvénykirály

VÍZSZINTES

1. A megfejtés első része

8. Fogyó
9. Esetél!
10. Katonaszapka (KEPI)
11. Természet vége!
12. Korom közepe!
13. AZIL
14. Énekes madár
16. Sértetlen
18. Nyomközép!
20. E napon
22. Becézett Mária

24. Fialat ökor

26. Állami illeték

27. Magyarország északi részén élő nép (PALÓC)

FÜGGŐLEGES

1. Hegység Magyarországon (BAKONY)
2. Kora nyári gyümölcs
3. Fűszernövény
4. Becézett Ödön
5. Patás háziállat
6. Húvös évszakkal kapcsolatos

7. Kocsonyás anyag

11. A mondat része

13. Török tisztí rang

15. Fohász

17. Vízi vérszívó

19. Tejtermék

21. Világgá indul!

23. Viola közepe!

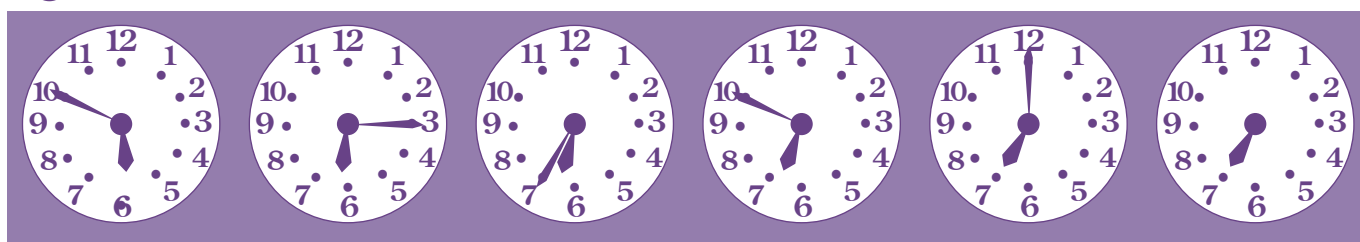
24. Kopasz

25. Nemzetközi Olimpiai

Bizottság rövidítése

27. Pók lesz belőle!

6 Milyen szabály szerint mozdul a nagymánus? Ha rájöttél, könnyen berajzolod az utolsó számlapra.

7 A tanító néni az igeidőket magyarázza: múlt, jelen, jövő.

- Én fádom, te fázol, ő fázik. Mit gondolsz, milyen időben van ez, Peti?

- Hát, ... időben.

Az ábrában minden betű kétszer szerepel, kivéve ötöt - minden sorban egyet. Ezeket a páratlan betűket kell megkeresned és összeolvasnod, amennyiben kíváncsi vagy Peti válaszára.

A	H	Ő	K	L
É	S	J	I	N
D	Á	S	A	R
R	Ő	E	Á	É
L	N	K	J	G

A NOVEMBERI REJTVÉNY-PÁLYÁZAT megfejtése: Megette a kenyere javát.

Könyvjutalmat nyertek: Benkő Eszter, Béla-falva; Dánél Dorottya, Csikszereda; Sándor-Rokaly Kata, Gyergyószentmiklós; Borbély Arnold Botond, Mezőbergenye; a szilágyerkedi III., az ádámosi IV. osztály, a magyarlapádi kiskis-
kolások.

NYERTESEK

Szólj, szám!

Havonta
3 DÍJAT!
sorsolunk ki!

1. A helyesen írt szavak kezdőbetűiből egy betűszót rakhattok ki. Írjátok meg a jelentését is!

csatt, bólint, öccs, bólyong, ujnyi, újjáépít, zöldel, ésszel, karéj, szeszéj, tizes

2. Mi hull az égből? Gyűjtsétek össze mindenféle téli, nyári csapadék nevét.

3. Keressetek olyan közmondásokat, szólásokat, amelyekben a 2. feladatban gyűjtött főnevek szerepelnek.

Novemberi megfejtések: 1. meg+fi (a szó magva)+atal+ít+hat+ná+tok; leg+idő (a szó magva)+s+(e)bb+(e)k+ről; 2. ködös, borús, borongós, homályos, hűvös, sárga, barna, őszi, deres, esős, sáros, kopár, fáradt, magányos, kihalt, didergős; 3. öregecske, deresedő, korosodó, hajlott korú, őszbe csavarodott, koros, idős, öreg, vén, agg, aggyastán, vénséges vén, öreg, sírba hajló. **Nyertesek:** az al-bisi kisiskolások, a maros-sárpataki III. B osztály, a csíkszeredai Márton Áron Gimnázium III., a kolozsvári Apáczai Csere János Líceum III. osztálya.

TESTVÉREK KUCKÓJA

A szászrégeni Augustin Maior Gimnázium IV. B osztálya

■ Nincs testvérem, de szeretnék egyet. Gondoznám, utána mennék az iskolába, és megosztanám vele a dolgaimat.

Chetan Ingrid

■ Ha lehetne testvérem, megosztanám vele a játékaimat, viném magammal mindenhol, és megtanítanám mindenre, amit én tudok. Biztos vagyok benne, hogy jól egyeznénk.

Rázmán Noémi

■ Szeretnék egy testvért, de nagyobb, mint én, legalább tíz évvel. Segítene a nehéz házi feladatokban, és nem kéne várjam édesanyámat késő estig.

Benkő Edina

■ Nekem nincs testvérem. Nem is akarom, hogy legyen, mert akkor nem lesz olyan sok pénzem, játékom, időm, és veszekednék, hogy ki játszdjon először a számítógépen. De néha egyedül érzem magam, és akarom, hogy legyen testvérem.

Szabó Krisztián

■ Nyolc testvérem van. Amelyik nagy, családot alapított, gyereke is van kettőnek. A többiek kicsik. Édesanyámmal és velem laknak.

Dénes Andrea

■ A testvérem 14 éves. Nagyon szeretek vele játszani. Ritkán számítógépezik, kedvenc sportja a biciklizés.

Nagy Zoltán

■ Bíborka 12 éves. Sokat olvas és tévézik, kevesebbet dolgozik. Hamar kibékülünk, szeretem őt.

Csuka János

■ Ödi 14 éves. Mikor kisebbek voltunk, civakodtunk. Most, ha valamelyikünk nincs otthon, percenként nézzük az órát, amíg megérkezik. Nem is tudnám elképzelni testvér nélkül az életet.

Ördög Tímea

■ Van egy ötéves testvérem. Jól egyezünk. Mindent megosztok vele.

Barta Loránd

■ A nővérem 1993-ban született. Nagyon szeretem, neki adok mindent.

Moldován Levente

■ Boglárka hatéves. Néha összeveszünk, de nem tart sokat a harag. Szerettem volna, hogy legyen még egy testvérem.

Kolcsár Edina

■ Egyéves és négy hónapos húgom, Szidónia fekete szemű, göndör hajú. Sokat foglalkozom vele. Már kezd beszélni. Egy kicsit rossz, minden kell neki: könyvem, füzetem, ceruzám.

Bíró Róbert

■ A húgom, Anita ötéves, magas, okos és csintalan. Néha szófogadatlan, de én nagyon-nagyon szeretem.

Rád Ingrid

■ Norbi 16 éves és nagyon magas. Naponta szoktunk veszekedni, mégis örvendek, hogy ő az én testvérem.

Rutui Noémi

Szász Tamara, Nagybacon

JULIUS

1 Sz Annamária, Renáta
2 Cs Ottó
3 P Kornél, Soma
4 Sz Berta, Ulrik
5 V Emese, Sarolta
6 H Csaba, Ung
7 K Apollónia, Dorát, Taniar
8 Sz Ellak, Teréz
9 Cs Lukrécia, Vera
10 P Amália
11 Sz Nóra, Lili, Csengele
12 V Izabella, Dalma
13 H Jenő
14 K Örs, Ulrik
15 Sz Henrik, Roland, Örkény
16 Cs Enikő, Valtér
17 P Endre, Elek
18 Sz Cecília, Frigyes
19 V Emília, Alfréd
20 H Illés, Bátor
21 K Dániel, Daniella
22 Sz Mária-Magdolna
23 Cs Lenke
24 P Kinga, Kincső, Krisztina
25 Sz Kristóf, Jakab
26 V Anna, Anikó, Panna
27 H Olga, Györf, Tardos
28 K Ince, Déceg, Szabolcs
29 Sz Bea, Márta, Flóra
30 Cs Judit, Jutta, Csala
31 P Oszkár

1 Sz Annamária, Renáta
2 Cs Ottó
3 P Kornél, Soma
4 Sz Berta, Ulrik
5 V Emese, Sarolta
6 H Csaba, Ung
7 K Apollónia, Dorát, Taniar
8 Sz Ellak, Teréz
9 Cs Lukrécia, Vera
10 P Amália
11 Sz Nóra, Lili, Csengele
12 V Izabella, Dalma
13 H Jenő
14 K Örs, Ulrik
15 Sz Henrik, Roland, Örkény
16 Cs Enikő, Valtér
17 P Endre, Elek
18 Sz Cecília, Frigyes
19 V Emília, Alfréd
20 H Illés, Bátor
21 K Dániel, Daniella
22 Sz Mária-Magdolna
23 Cs Lenke
24 P Kinga, Kincső, Krisztina
25 Sz Kristóf, Jakab
26 V Anna, Anikó, Panna
27 H Olga, Györf, Tardos
28 K Ince, Déceg, Szabolcs
29 Sz Bea, Márta, Flóra
30 Cs Judit, Jutta, Csala
31 P Oszkár

AUGUSZTUS

1 Sz Boglárka, Szerény
2 V Lehel
3 H Hermína, Bács
4 K Domonkos
5 Sz Krisztina, Zita, Kende
6 Cs Berta, Bettina
7 P Ibolya, Arabella, Csperke
8 Sz László, Gusztáv, Sudár
9 V Emőd
10 H Loránd, Lőrinc, Bianka
11 K Zsuzsa, Tibor, Szalók
12 Sz Klára, Delinke
13 Cs Csongor, Ipoly
14 P Marcell, Özséb
15 V Mária
16 H Abrahám
17 H Jácint
18 K Ilona
19 Sz Huba
20 Cs Szent István, Vajk
21 P Sámuel, Hajna
22 Sz Menyhért, Ella
23 V Bence, Farkas, Szidónia
24 H Bertalan, Vázsoly
25 K Lajos, Patrícia, Koppány
26 Sz Endre, Rita
27 Cs Gáspár, Kincső
28 P Agoston, Mózes
29 Sz Beatrix, Erna
30 V Róza, Rozsa, Szalárd
31 H Erika, Bella

SEPTEMBER

1 K Egyed, Egon
2 Sz Rebeka
3 Cs Hilda, Szende, Turzó
4 P Rozália
5 Sz Alpár, Lőrinc, Viktor
6 V Ida, Zakariás
7 H Regina, Ivor, Ugocsa
8 K Mária, Adrienn
9 Cs Adám
10 Cs Akos, Hunor, Mikolt
11 P Jácint
12 Sz Mária, Ibolya, Agárd
13 V Kornél, Csele
14 H Szeréna, Roxána
15 K Enikő, Melitta, Báta
16 Sz Edit, Pille
17 Cs Ludmilla, Zsófia
18 P Diána
19 Sz Hajnalka, Vilma
20 V Friderika, Melinda, Kál
21 H Máté, Ilka
22 K Mór
23 Sz Etelka, Tekla, Pöske
24 Cs Gellért, Zóbor
25 P Adorján, Kende
26 Sz Jusztna, Balassa
27 V Albert, Adalbert
28 H Vencel, Csoma
29 K Mihály, Uzonka
30 Sz Jeromos

NOVEMBER

1 V Marianna, Itala
2 H Ilka, Ingrid, Turul
3 K Győző
4 Sz Károly, Karolina
5 Cs Imre
6 P Lénárd, Méhike
7 Sz Rezső, Rudolf, Türije
8 V Zsombor, Lehel
9 H Tivadar
10 K Delinke, Réka
11 Sz Marton, Kaplony
12 Cs Emília, Jónás, Ába, Csát
13 P Szilvia, Bulesú
14 Sz Aliz, Berke
15 V Albert, Lipót
16 H Ödön
17 K Hortenzia, Gerő, Érd
18 Sz Jenő, Kartal
19 Cs Erzsébet, Zsóka
20 P Jolán
21 Sz Ilma, Olivér, Uz
22 V Cecília, Csilla, Nyék
23 H Kelemen
24 K Emma, Flóra
25 Sz Katalin, Edina, Csete
26 Cs Árpád, Virág, Kötöny
27 P Elemér, Leonard
28 Sz Stefánia
29 V Advent 1. vas., Taksony
30 H András, Andor

OKTÓBER

1 Cs Malvin
2 P Petra, Imola
3 Sz Helga, Sebős
4 V Ferenc
5 H Attila, Aurél
6 K Brúnó, Renáta, Kadosa
7 Sz Amália
8 Cs Etelka, Koppány
9 P Dénés
10 Sz Gedeon, Szellő
11 V Brigitta
12 H Miksa
13 K Kálmán, Edgár, Batu
14 Sz Helén, Livia, Beatrix
15 Cs Teréz, Tálto
16 P Gál
17 Sz Hedvig, Szilamér
18 V Lukács
19 H Nándor, Ferdinánd
20 K Irén, Vendel, Villám
21 Sz Orsolya, Iringó, Zselyke
22 Cs Előd, Tilda
23 P Nemesi ú. György, Györgyér
24 Sz Salamon
25 V Blanka, Bianka
26 H Demeter, Dömötör
27 K Szabina
28 Sz Simon
29 Cs Nárcisz, Melinda, Zénó
30 P Alfonz, Kolos, Vitéz
31 Sz Farkas

DECEMBER

1 K Elza, Csák
2 Sz Aranka, Melinda
3 Cs Ferenc, Olivia
4 P Borbála, Boróka, Zala
5 V Vilma
6 V Advent 2. vas., Miklós
7 H Ambrus, Ányos
8 K Mária, Márta, Nyalka
9 Sz Gyöngyi, Natália, Bojta
10 Cs Judit
11 P Árpád, Lehel
12 Sz Gabriella, Virító
13 V Advent 3. vas., Luca, Otília
14 H Huba, Szilárd
15 K Detre, Valér
16 Sz Aletta, Etelka, Szepes
17 Cs Lázár, Olimpia
18 P Auguszt, Akos
19 V Viola, Nemere, Bodony
20 V Advent 4. vas., Domonkos
21 H Tamás
22 K Anikó, Zénó
23 Sz Kinga, Győző, Viktória
24 Cs Ádám, Éva
25 P Karácsony, Kerecsen
26 Sz Karácsony, István
27 V János
28 H Apor, Kamilla
29 K Tamara, Üdvöske
30 Sz Dávid, Zóárd
31 Cs Szilveszter, Szittyá

Arad marad! Nem lemarad, hanem megmarad. Februári **Itt születtem** rovatunkban a tágas utcák, a kitárt karok és szívek városát, Aradot mutatjuk be.

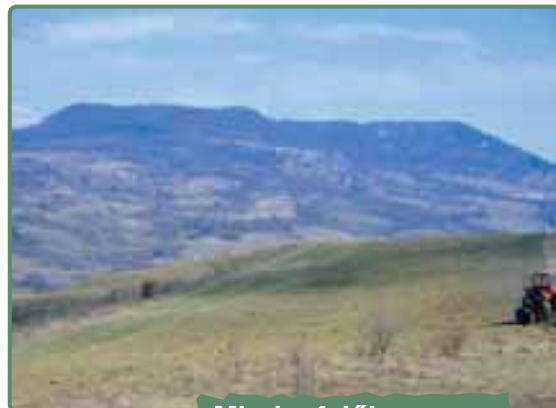

Itt születtem

A Firtossal egybefüggő Fiastető nyugati alján, a Kis-Küküllőbe igyekvő Küsmöd patak völgyében helyezkedik el **Küsmöd**. Mindenfelől magas hegyek övezik.

■ A rege szerint egy apa így osztotta szét birtokát fiai közt: „Itt én lakom” – mutatott körül. Ez lett Énlaka. Tovább haladva mondta a nagyobb fiának: „E tied.” Ez lett Etéd. Odébb a második fiának: „Neked itt ez a kis mód.” Ez lett Küsmöd. A harmadik fia nyugtalankodva kérdezte, hogy ő hol kap földet. „Szólok majd” – mondta az apja. Ott épült Szolokma. Hazafele kérde legkisebb fiát, hogy hát ő nem békétlenkedik-e? „Adj, ha akarsz, atyám, nekem is” – mondta ez, s övé lett a gyönyörű fekvésű Atyha.

■ Más feltételezések szerint a Küsmöd név a patakra utalva a „kis (kü)s meder” szavakból származik. Falunkat már 1332-ben említi a pápai tizedjegyzék Kusunnd néven.

Mindenfelől magas hegyek övezik

A templom tulipános kapuja

■ A középkorban katolikus falu a reformáció idején református lett a templommal együtt.

■ A bükkerdő borította, rejtett, szűk völgyben letelepedő székelyek voltak a falu alapítói. Kezdetben erdőirtással foglalkoztak, majd a megtisztított területeken kialakították a földműveléshez, lakásépítéshez szükséges feltételeket.

■ Küsmöd központi anyamegyéje volt a vidék falvainak. 1332-ben már önálló egyházmegyeként szerepel. Dombot koronázó, gyönyörű templomát Szűz Mária tiszteletére szentelték fel. A templom a XIV. században épült, 1446-ban a pápától búcsúengedélyt kapott, nem sokkal ezután Hunyadi János adományából felújították.

■ A gótikus templomot kökerítés veszi körül, és különálló fatornya van. Orbán Balázs egy Zsigmond király korabeli harangról is számot ad, mely már nem létezik: „oldalát király, királyné, szentek és jelképes alakok domborművei” díszítették.

670 éves templomunknak különálló fatornya van

Az első világháborús
hősök emlékműve

■ 1567-ben az összeírás alapján a falu 308 lakossal rendelkezett. 2002-ben lakossága 423 főből állt: 304 székely magyar, 119 roma.

■ A mezőgazdaság nyújt számukra megélhetést. Az első világháború előtt a falu híres volt fazekasairól, asztalosairól is.

■ Ma is áll a főúton Beretzki Zsigmond háza, amely 1858-ban épült, és amelyre Bem tábornokot és saját magát lóháton festette meg.

Bem tábornok emlékét
Küsmödon is őrzik

■ Küsmödtől észak-nyugatra fekszik a Barát-dűlő. A hagyomány szerint itt állt a barátok erődített kolostora, ahonnan később leköltöztek a faluba.

■ Derencsetetön önálló, magas bükkfa áll, melyet Ilona Jancsinak neveznek. Küsmöd legszebb, legbátrabb, legünnepeltebb legényét Ilona Jancsinak hívták. Beállott honvédek, s páratlan hős volt a csatatéren, de elbukott a szent ügy, melyért harcolt, s üldözni kezdték. A hegyekben bujdokolt, de körülkerítették. Hogy üldözői kezébe ne kerüljön, felakasztotta magát. A nép ünnepélyesen temette el a haza halottját e fa alá, melyet róla nevezett el, s tetejére zászlós kopját tűzött.

A honvéd Ilona Jancsi fája

■ Küsmöd nevezetessége a Firtos lova-szikla és a vár is.

■ Az iskola története 1731-re vezethető vissza. 1945-től óvoda is létesült a faluban.

■ Küsmöd híres szülöttei Kovács György, Pirocska József, Szócs Lajos, akik ragaszkodva gyökereikhez, szebbnél szebb regéket, mondákat gyűjtöttek össze az utókor számára.

■ A falu lakói híven őrzik szokásaikat: szüret, hajnalozás, farsangolás. Ez utóbbit az iskolások, óvodások és a felnőttek is megtartják. Kedvelt ünnepünk az évzáró, amikor a falu apraja, nagya, öregje és fiatalja együtt gyönyörködik a jövő generációban.

■ Jókívánságainkat küldjük minden Napsugár és Szívárvány olvasónak, és örömmel várjuk az új lapszámokat.

A küsmödi óvodások és
Nagy Noémi Éva óvónő

GYURKOVICS TIBOR

PAMACS

Nem mész! – szólta rá a kutyára Samu. Pamacs fölcsaholt rá szeretettel. – Hiába igyekszel.

Itthon maradsz.

– Meg kéne kötni, mert csak utánunk mászkál – mondta Fábián. – Siessünk, mert a végén el se engednek.

– Itt maradsz, érted? – magyarázott a kutyának Létra, aki egy fejjel nagyobb volt náluk, persze így is csak gyerek.

Pamacs leült a jeges udvarra, és buzgón csóválta a farkát. Elindultak a part felé. A kutya a kerítés mellett rohangu, és szomorúsággal csaholt utánuk.

Trappoltak a hóban. A nádas megkerülték, a régi homokos partra tértek, ahol mélyen be lehetett látni a tó hátára. Fénylett a délutánban. Ott álmélkodtak a parton.

– Ugye mondtam? Nem hittétek el! – nézett végig a társain Samu.

– Föl a korit, és gyerünk!

Előszedték az ócska kis korcsolyáikat, azt illesztgették a talpukhoz. Nekilendültek. A jég finoman sercegett alattuk, olyanok voltak a teljes délutánban, mint három manó. Köröztek, a szél lebegtette nyomorult kabátjukat, arcukat pirosra csípte a levegő. Nevetésük elszállt a partok felé, egészen belemelegedtek, párált körülöttük a jég felszíne. A túlsó part nem látszott, a hegyek sem, elvesztek a nagy délután-

ban. A korcsolya éle kék ákombákomokat rajzolt a friss jégre, gyerekutakat, lendülő lábak ritmusát. Kezüikkel egyensúlyoztak, lebegtek, aztán hirtelen nagy fordulattal megváltoztatták az irányt, és visszafelé húztak. Fogócskáztak.

– Versenyezzünk! – kiáltotta Létra. – Ott... Látjátok azt a sötét vonalat? Na, addig tart, jó?

Fölálltak a starthoz. Kezüket hátrattették, mint a hivatásos versenyzők, bal lábukkal megtámaszkodtak – egy, kettő, három! – és nekiveselkedtek. Létra vezetett, nyomta a tempót. Aztán Samu is mellé került, aprózta az íveit, Fábián pedig olyan ügyesen egy lábott, hogy végül már elől szállt.

– Nyertem! – kiáltotta, de aztán recsenés hallatszott, és a lába előtt három méterrel meghajolt a jégfelület. Fábián süllyedni kezdett a táblával együtt.

– Segítsetek! – térdelt már akkor, és nézte a lehanyatló jeget maga előtt.

A mély víz föl kavargott már a tábla tetejére. Samu elkapta az egyik korcsolyát, és húzta ki felé. De a korcsolya leszakadt a cipőről.

– Kapd el a másik lábát!

Létra elkapta, és húzta kifelé a merülő srácot.

– Ha még egyszer ilyen rohadt korcsolyával jössz, szétváglak!

Hárman hasaltak a jégen, lassan, óvatosan húzta a két életmentő a kapálózó fiút.

– Én nem tehetek róla, ha ilyen korcsolyám van! – nyögte Fábián.

– Most ne beszélj, mert a levegő megolvasztja a jeget. Marha!

Már röhögtek, de az ijedség beléjük dermedt. A jég nagy része elvált, óriási lyuk tátongott, mellette örvénylett a víz. Lassan elhúzódtak a rés mellől.

Közben teljesen besötétedett. Nagy óvatosan levették a korcsolyákat, és elindultak a jégen. De merre? A ködben elvesztették a tájékozódást.

– Fázom. Haza akarok menni. – Fábiánra rá tapadt a vizes ruhája.

– Jó vicc. Jobbat nem tudsz?

– Balra kell menni, az biztos – intett Létra. – Itt volt a szakadás, ettől balra lesz a part.

SZÁNTAI JÁNOS

HÓKUTYÁK

Hókutyák téli éj felén
Keringőznek a tó jegén.

Fújják torok-kürtjüket,
Égre írják nevüket:

December – jégterrier
Január – fagyagár
Február – hóuszkar

Nevük lila lánggal ég,
Meglavad az égi jég.

Csillagok téli éj felén
Csónakáznak az ég vizén.

Lassan, óvatosan léptek, összefogózva. Egy, kettő... Reccs. Megint hasadást hallottak, gyorsan visszahúzódtak. Hátráltak.

- Nem jutunk ki innen soha. Egyre sötétebb lesz.
- Megfagyunk – jelentette ki Fábián.
- Tudsz még valami biztatót?

Csak topogtak a bizonytalan ködben, három lépésre sem láttak. A veríték lassan az arcukra dermedt. Már nem is beszéltek. Óvatosan léptek előbbre, előbbre, amerre a partot sejtették.

Megint reccsenés hallatszott. Vissza kellett húzódnuk.

- Halló! Segítség!

Nagy némaság fogadta a hangokat.

- Kiabálhatsz. Két kilométerre senki sincs.

- Emberek! Segítség! Merre van a part?

A homály nem felelt.

- El kell indulnunk.

Megint összefogóztak, és lassú léptekkel mentek jó darabig. Sehol semmi.

Egyszer csak kutyaugatást hallottak a hátuk mögül.

- Pamacs! Ez a mi kutyánk hangja! A legrosszabb irányba megyünk!

Visszafordultak a hang irányába. A csaholás egyre hallatszott, mind erősebb és erősebb lett. A kedves hang hívta, hívogatta őket, ők meg óvatosan haladtak a part felé. Ugatott Pamacs vadul és kétségbeesve, ők meg mentek feléje. Aztán a nyakukba kapták, összevissza csókolták, az meg boldogan dörgölőzött hozzájuk. Alig lehetett bírni vele, úgy örült, hogy megvannak. Nem bírta ki otthon nélkülük.

SOÓ ZÖLD MARGIT rajzai

A GOMBOK VITÁJA

Zszusanna Nagymama telázsijának tetején egy szomorú, megkopott rézdoboz üldögélt. Hogy mitől volt szomorú? Talán belefáradt a sokéves üldögélésbe, de az is lehet, hogy megunta a benne lakó gombok örökös civakodását. Mert a gombok tudtak ám veszekedni! Néha akkora ricsajt csaptak, hogy még a bátor babos bögrék is összekocantak ijedtükben.

Most azon gondolkodtok, min veszekedtek? Képzeljétek, leginkább azon kaptak össze, hogy ki a legszebb, a legelőkelőbb közülük.

Nagymama a rézdobozban kedvenc gombjait őrizgette. Volt ott kék, sárga, vörös, áttetsző, kicsi, nagy, lapos, gömbölyded, fa-, műanyag, de még rézgomb is akadt.

Ajjajaj, nagy a baj, újra civakodnak! Szegény rézdoboz, egy perc nyugta sincs.

– Még hogy te vagy a szebb – kérdezte fitymálóan a sötétkék kabátgombot a mélyhangú rézgomb –, és én? Én vagyok a legfényesebb, legértékesebb gomb ebben a rézdobozban. Ezredesek zubbonyán ékeskedtem.

– Nono, tessék kérem elcsendesedni, érzékeny vagyok a hangoskodásra – szólt fenyegetően a sötétkék kabátgomb. – Én Péter Nagypapa első nagykabátjáról származom. Egyenesen Itáliából. Egyedi darab volnék.

– Egyedi darab? Hiszi a piszi! Minden sötétkék nagykabáton a maga ikertestvére díszleg. Én vagyok az egyedi darab! – mondta kivörösödve a rézgomb.

– Hadd figyelmeztessem önöket, hogy ilyen alakja senkinek nincs, mint nekem! – gyönyörködött

magában egy gömbölyded nadrággomb.

– Még hogy senkinek nincs ilyen alakja? Tükröt hozzak Ön elé? Olyan dundi, kedves nadrággomb szomszédom, hogy akár gurulóversenyen is indulhatna! – háborgott a lapos, áttetsző inggomb. – Én vékony vagyok és selymes tapintású, tíz inget is díszítem már.

– Tíz, az is valami? – rosszmájúskodott a fagomb. – Én talán húsz királyi kardigánon is ékeskedtem.

– Mióta hordanak a királyok kardigánt? – kuncogtak együtt a gombok, s talán a hasukat is fogták volna nevettükben, ha lett volna nekik.

– Én vagyok a napszínű aranygomb, a lemenő nap országából érkeztem. Nincs nálamnál díszesebb gomb a kerek világon – szólt határozottan egy nagy, sárga, csillag alakú gomb.

– Napszínű? Inkább csúnya citromsárga – helyesbített a fagomb, s már folytatni akarta volna tovább a mondandóját, de ekkor felemelkedett a rézdoboz teteje.

Nagymama óvatosan magához emelte a dobozt, s egy apró, égszínkék gombot helyezett a többiek közé, aztán visszatette a doboz fedelét.

– Szerbusztok, nemrég még Ferike pizsamáján üldögéltem, de a tegnap új pizsamát kapott. A régit már kinőtte. Hogy ti mind milyen szépek vagytok! – kedveskedett a kicsi gomb, és odabújt a fagomb és a rézgomb mellé. – Nem mesélnétek nekem? Olyan álmos vagyok.

Azóta a gombok már nem veszekednek. Szébbnél szébb történeteket mesélnek a kicsi kék gombnak. Beszélgetnek, nevetgélnek, s a rézdoboz sem szomorkodik többé.

VOLT EGYSZER EGY DOMB

Volt egyszer egy domb. Egészen ügyes, télen fehér, nyáron zöld domb.

Voltak kicsi fái, nagy fái, sőt közepes fái is, s a kicsi fáira azt is lehetett mondani, hogy bokrok. Bokrok, fák, zöld, fehér, és persze állatai is voltak. Ilyen volt a domb.

Volt a völgy. A völgy, az olyan, mint a domb, csak fordítva, mintha a domb egy bukfenc után, fejállásban maradt volna. Ha ezt jól elképzeled, a fák, állatok is fejen állnának, de úgy képzeld, hogy azok nem, nem ám, hanem a fejreállt dombon ők a lábukon állnak. Jajj, igazad van, nem mindig állnak, néha kóricálnak, néha vágatnak, néha araszolnak. Mondjuk, hogy ezen a dombon és völgyön álltak pöckösen a bokrok, a fák, köztük meg, a hullámzó fűben kóricált a fajdkakas, vágatott a vadló, és araszolt a csiga. Volt még sok állat, és mind csináltak valamit.

A domb és a völgy barátok is lehettek volna, akár, mert annyira közel voltak, hogy mindent tudtak egymásról, zöldjeikről, fehérjeikről, fáikról, állataikról.

Á, de ez a két lehetetlen nem szerette egymást, sőt, irigykedtek egymásra: a domb völgy akart lenni, a völgy pedig domb.

Ezt olyan nagyon akarták, hogy egy szép napon megmozdultak a hegyen a gombóc-kövek, nekiindultak az oldalnak, és meg sem álltak a völgyig, völgy oldaláig, gurultak pompás füvek ölébe.

A völgy magába fogadta a gombóc-köveket, rakosgatta horpadt hasán, mint a kislányok a gyönyöket.

Egy idő után elfogytak a kövek, akkor földet kívánt a völgy magának, és hívta, szívta a domb aljából a porhanyó földet, szippantott gilisztát, hörpentett csermelyt, húzta a gyökereket, így hát, mit volt mit tenni, a fáknek is menniük kellett, de mentek azok, szívesen, mert a domb taszította, válni akart tőlük.

Csapkodtak a madarak fészkeik után, a vakond pislogva hadonászott a fényen, a füvek igazgatták kócolt hajukat, amikor a domb már nem volt domb, és a völgy nem volt völgy. Valamikké váltak, valami egyforma lapossá.

Akkor a zöldek, fehérek, fák, állatok megkeményítették szívüket, és azt mondták: ne tovább! Nem moccan többé senki, és nem engedelmeskedik. Nem hajlik, nem vedlik, nem fogy, és nem növekszik.

A kutyciculáját, mondták bátran.

És nem fogadtak szót a volt-dombnak, voltvölgynek.

Így maradt egy sima, nagy, lapos valami belőlük, rajta kacagó mindennel.

WEÖRES SÁNDOR

MESE

Egy
hegy
megy.

Szembejön a másik hegy.

Ordítanak ordasok:
Össze ne morzsoljátok!

Én is hegy,
te is hegy,
nekünk ugyan egyremegy.

Élt egyszer egy kis falucskában egy szegény ember egyetlen fiával. Minden vagyonuk a faházikójuk és tenyérnyi földjük volt, no meg egy ló, vele művelték meg kis földjüket.

Édesapám, a lovunk elkóricált. Sehol nem találok!

Szegény fejetek!

Honnan tudjátok, hogy kárunk vagy hasznunk származik-e ebből?

Mekkora kár ért titeket!

Egy hét múlva a mén egy kancával tért haza.

Ez aztán a szerencse!

Honnan tudjátok, hogy szerencse vagy szerencsétlenség ért-e minket?

Az Isten ajándékot küld neki, mégsem örül.

A öregember fia meg akarta szelídíteni a kancát, de az úgy ledobta a hátáról, hogy eltört a lába.

Sajnáljuk, hogy
ilyen nagy
bajban vagytok.

Honnan tudjátok,
hogy a baj nem for-
dul-e még örömré?

Elment az esze:
ágyban a fia, és még
csak nem is búsul.

Kitört a háború, és minden harcképes férfit
elvittek katonának. Az öreg fia azonban még
mindig sántikált, így otthon maradhatott.

Nemsokára meggyógyult, és ismét égett keze
alatt a munka. A kanca minden évben szép csikót
ellett, azokat felnevelték, eladták.

A bölcs és jószívű öreg
szomszédainak is adott
a pénzből.

Sose bízzátok
el magatokat, és ne
esetek kétségbe. A jó
rosszra, a rossz pedig
jóra fordulhat minden-
ki életében.

■ Új év, új év, új esztendő,
Napsugárnak megfelelő.
A szerkesztőség gondoskodik,
Hogy a mese sokasodjon.
Keresztrejtvény ki ne fogyjon,
És a gyerek okosodjon.

A gyergyószentmiklósi
Fogarassy Mihály Iskola
IV. B osztálya

■ Az év legszebb napja a te
szülinapod. Vidám gyermekek
arca mind rád mosolyog.
Boldog születésnapot!

Kicsi voltál s megnőttél,
betöltötted éveidet,
s íme, 52 éves lettél!
Boldog születésnapot!

Sok-sok vidám olvasót
kívánok én neked.
Legyél mindig jó barátom,
Napsugaras legyen életem.

Ehétan Ingrid Anna,
Szászrégen

■ Kip, kop, ki kopog?
Én is köszöntőt hozok.
De a hasam már korog!
Boldog új évet kívánok!
Köszöntőt akarok mondani,
Csak egy pár szót szólni.
Mire, mire vársz itt még,
Ha küszöbödön az új év?
Boldogságot kívánok,
De türelmem szívárog.
Boldog, békés új évet kívánok,
S hozzá sok-sok boldogságot!
Bács Tünde, Csíkszentdomokos

Bartis Emília, Gyergyóalfalu

■ Szeleburdi Szel apó
havat hozott nekünk,
örültünk mi, gyerekek,
s játszani siettünk.
Hógolyóztunk, szánkóztunk,
vigan dúdolgattunk.
Jólesett egy kis játszás
a sok tanulás után.

Szabó Júlia Orsolya,
Kolozsvár

Bózsits Tímea, Szabadka

■ A Kányafő a kedvenc dombom,
Hiába, ezt reggel mondom.
Néha ködből ki sem látszik,
A nap kisüt, és visszaválik.
Van rajta egy nagy kilátó,
Egy havas erdőt látok amott.
Itt-ott egy-egy napsugár is
Kibukkan a felhők mögül,
És annak, ki él a földön,
Kíván sok-sok boldogságot!

Schneider-Lőnhárt Csenge,
Kolozsvár

Katona Hajnalka, Szatmárnémeti

■ Szél-zenére táncolnak
Kecsesen a hópolyhek.
Minden gyermek szívében
Vidámságot ébresztenek.
Játzásra készlet
a hópolyhek tánca,
Gyere hát, ülünk fel
gyorsan a szánra!
Hegyi Vilmos, Arad

■ Fehér udvar közepén
Áll egy magas hóember,
Murok az orra, cylinder a fején,
Szájában pipa, seprű a kezén.
Körülötte gyermekek
Ugrándoznak vígan,
Míg egyszer csak a hold
Előbukkan lassan,
S a fehér éjszakában
Ott marad a hóember
Egymagában.

Farkas László, Magyarfenes

■ Én vagyok a hópihe,
Táncolok a felhőkbe'.
S egyszer csak leesem,
Sokan örülnek nekem.
Hógolyóznak énvelem,
Építenek belőlem.
Én vagyok a hópihe,
S egyszer csak leesem a földre.

Chiricheş Hunor Szabolcs,
Zabola

■ Fúj a hideg szél,
Itt van újra a tél.
Véres a róka bajusza,
Szép téli álmát alussza.

Kucsván Beáta,
Kovácsna

■ Alig kezdtük lapoz-
gatni a Napsugárt, már-
is rájöttünk, hogy minden lapja érdekes és izgal-
mas tudnivalókat tartogat számunkra.

A négyfalusi 1-es Iskola II. B osztálya
és Máthé Izabella tanító néni

■ Balánbányai olvasóinkat Fórika Erika és
Székely Ágnes tanító néni hozta el a Napsugár
szerkesztőségébe.

„Nagyon szép volt, végre láttuk a Napsi és a
Napsugár otthonát! Kicsi, de sokat ér! Sok jó tanul-
mányos leírás, rajz volt a falon,
hírességek. Reméljük, hogy to-
vábbra is vehetjük lapjaidat.”

A nagyváradi
Juhász Gyula Iskola
által szervezett
Benedek Elek
mesemondó
versenyen eldől-
t, kik vesznek részt az
országos döntőn.

Vágjátok ki,
és ragasszá-
tok nevetek
mellé a
gyűjtőlapra.

Címlap:
Kószabósza
naptárakról, órákról
mesél

NAPSUGÁR, gyermekirodalmi lap. Kiadja a NAPSUGÁR Kft. Szerkesztik: ZSIGMOND EMESE fő-
szerkesztő, MÜLLER KATI képszerkesztő. Arculatterv: KÖNCZEY ELEMÉR. A szerkesztőség postacíme:
400446 Cluj, Str. L. Rebreanu, nr. 58./28., C.P.137. Telefon/fax: 0264/418001. Megrendelhető a szerkesztőség
címén. E-mail: naps.sziv@napsugar.ro Honlapszerkesztő: KOMÁROMY LÁSZLÓ; www.napsugar.ro
A lapok árát a következő bankszámlára várjuk: Cont IBAN RO45RNCB0106026602080001
B.C.R., SUC. JUD. CLUJ S.C. NAPSUGÁR – EDITURA SRL. CUI: 210622 Készült a kolozsvári TIPO
OFFSET Kft. Nyomdájában. ISSN 1221-7751

Ára 2,5 lej

Maszat Művész KIÁLLÍTÁSA

a tavalyi tél legszebb rajzaiból

Czibalmos Abigél, Gyergyószentmiklós

Ráduly Orsolya, Kovászna

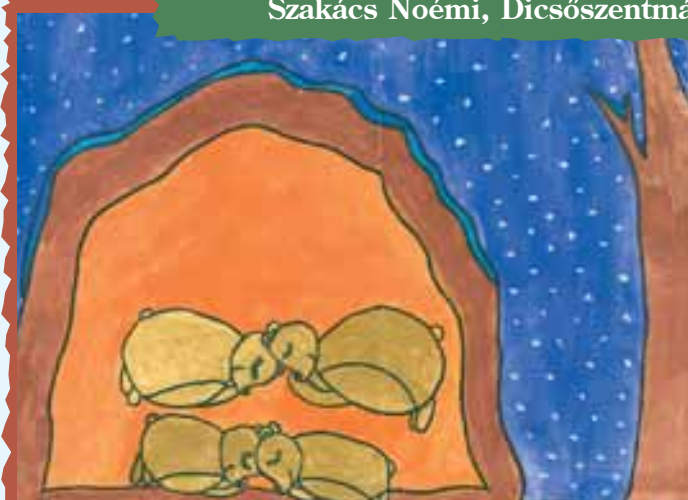
Lozsádi Zsombor, Sepsiszentgyörgy

Szakács Noémi, Dicsőszentmárton

Gordán Dalma, Szatmárnémeti

Kiszner Boglárka, Szatmárnémeti